

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

21.11.2007

B6-0485/2007

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

ievērojot Reglamenta 103. panta 2. punktu,

iesniedza *Charles Tannock, Árpád Duka-Zólyomi, Elmar Brok, Karl von Wogau, Stefano Zappalà un Corien Wortmann-Kool*

PPE-DE grupas vārdā

par situāciju Gruzijā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par situāciju Gruzijā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Partnerattiecību un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopienām un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Gruziju, no otras puses, kas stājās spēkā 1999. gadā,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par attiecībām ar šā reģiona valstīm, īpaši 2004. gada 26. februāra ieteikumu Padomei par ES politiku attiecībā uz Dienvidkaukāzu un 2004. gada 13. oktobra rezolūciju par situāciju Gruzijā,
  - ņemot vērā ziņojumus par Eiropas kaimiņattiecību politiku, jo īpaši 2007. gada 15. novembrī pieņemto ziņojumu par šīs politikas nostiprināšanu,
  - ņemot vērā EDSO Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja Vēlēšanu novērotāju misijas gala ziņojumu par 2006. gada 5. oktobra pašvaldību vēlēšanām Gruzijā,
  - ņemot vērā Reglamenta 103. panta 2. punktu,
- A. tā kā dažu nedēļu laikā iekšējā situācija Gruzijā ir pasliktinājusies un novedusi līdz dziļākajai krīzei kopš 2003. gada Rožu revolūcijas;
- B. tā kā 17. oktobrī desmit opozīcijas partiju grupa apvienoja spēkus tā sauktajā Tautas kustības nacionālajā padomē un publicēja manifestu, kurā izklāstīti mērķi, ko daļēji atbalstīja citas opozīcijas grupas parlamentā: pirms demokrātiskām vēlēšanām patiesa konkurence starp politiskajām partijām, neiesaistoties valsts iestādēm; vēlēšanu vadības reorganizācija, iesaistot pārstāvjus no visām politiskajām partijām; „europeiskas” parlamentāras iekārtas nodibināšana, mazinot izpildorgāniem piešķirto varu; neatkarīga tiesu vara un valdības struktūru neiejaukšanās tiesas kompetencē; teritoriālās integritātes atjaunošana un Krievijas miera uzturēšanas spēku/militārā kontingenta izvešana no Gruzijas; vietējā pašpārvalde; politiskās vardarbības izskaušana, „politisko ieslodzīto” atbrīvošana un E. Ševardnadzes un M. Saakašvili prezidentūras laikā notikušo neatklāto nāves gadījumu izmeklēšana; tuvināšanās NATO un ES un dalības NVS atcelšana; parlamenta vēlēšanu rīkošana nevis 2008. gada rudenī, bet gan pavasarī atbilstoši vēlēšanu grafīkam un grozījumi vēlēšanu sistēmā, kas paredz, ka visvairāk balsu ieguvusī partija saņem absolūto vairākumu;
- C. tā kā 7. novembrī krīze sasniedza kulminācijas punktu, kad — pēc vairākām iepriekšējām opozīcijas demonstrācijām, kuru laikā protestētāju skaits sasniedza 70 000 un pēc tam samazinājās līdz dažiem simtiem, kuri pēc tam tika ar spēku aizdzīti no centrālajām ielām — kārtības spēki pielietoja stekus, ūdensmetējus, asaru gāzi un gumijas lodes, lai apspiestu no jauna uzliesmojušās demonstrācijas, tika smagi piekauti demonstranti, viņu vidū arī desmitiem žurnālistu un Gruzijas cilvēktiesību ievērošanas pārraugu (ombuds) Sozars Subari; tā kā pēc vardarbīgajām sadursmēm vairāk nekā 500 cilvēku bija nepieciešama medicīniskā palīdzība; tā kā 7. novembrī *Imedi TV* raidīja nepatiesu un

nepamatotu informāciju par to, ka policija plāno triecienā ieņemt lielāko pareizticīgo katedrāli, šādi provocējot Tbilisi iedzīvotāju masas iziet ielās; tā kā tajā pašā dienā militārā policija padzina no ētera *Imedi TV*, Gruzijas nozīmīgāko neatkarīgo televīzijas staciju, kuru finansiāli kontrolē Ruperta Mērdoka „News Corporation”, un visām pārējām nevalstiskajām raidorganizācijām tika aizliegts raidīt ziņas; tā kā 7. novembra vakarā prezidents M. Saakašvili uz 15 dienām noteica ārkārtas stāvokli, kas ilga 9 deviņas dienas;

- D. tā kā prezidents M. Saakašvili un daži neatkarīgi novērotāji vainoja Maskavu centienos gāzt valdību, inscenējot opozīcijas protestus, un prezidents apgalvoja, ka policijai bija jāizgaiņā demonstrācijas, lai valstī neiestātos haoss;
- E. tā kā Krievijas amatpersonas — kā tas jau noticis vairākkārt — atkārtoti noliedza apsūdzības par iejaukšanos Gruzijas iekšējās lietās un apgalvoja, ka prezidents M. Saakašvili pauž pret Krieviju vērstus paziņojumus, lai celtu savu popularitāti, kura samazinās;
- F. tā kā 13. novembrī Krievijas bruņoto spēku komandieris Aizkaukāzā ģenerālis Andrejs Popovs parakstīja dokumentus, ar kuriem vienu gadu agrāk par grafikā paredzēto termiņu Gruzijai tiek nodota Krievijas pēdējās bāzes teritorija Batumi, Adžārijas Autonomajā Republikā; tā kā Krievija jūnijā pabeidza karaspēka izvešanu no savas otras bāzes Gruzijā, Akhalkalakā, un ir piekritusi līdz 2008. gada oktobrim pabeigt operācijas Batumi; tā kā tajā pašā dienā Krievijas Sauszemes bruņoto spēku komandieris ģenerālis Aleksejs Maslovs paziņoja, ka Gruzijā vairs nav Krievijas bruņoto spēku, paliek tikai miera uzturēšanas spēki Abhāzijā un formējumi, kas veido daļu no apvienotajiem bruņotajiem spēkiem Dienvidosetijā, piedaloties Gruzijai; tā kā šīs situācijas pārbaudīšanai Gudautas bāzē netika pielaisti neitrāli novērotāji un novērotāji no Gruzijas valsts puses;
- G. tā kā 14. novembrī prezidents M. Saakašvili, kurš jau ir vairākkārt apsūdzējis Krieviju separātisku kustību atbalstīšanā Abhāzijas un Dienvidosetijas provincēs, apgalvoja, ka Krievija nesēn ir ievēdusi Abhāzijā karaspēka daļas, vairākus dučus bruņumašīnu un artilērijas sistēmu, kas tur neietilpst miera uzturēšanas operācijās; tā kā Krievijas armijas virspavēlnieks ģenerālis Jurijs Balujevskis šos apgalvojumus noliedza, kā arī nodēvēja prezidenta M. Saakašvili paziņojumu par „informatīvu provokāciju”;
- H. tā kā 10. novembrī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (*PACE*) Dalībvalstu pienākumu un saistību ievērošanas Gruzijā komitejas referenti *Matyas Eörsi* un *Kastriot Islami* atgādināja Gruzijas varasiestādēm, ka tām jebkurā darbībā ir stingri jāievēro tiesiskuma princips un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas noteikumi, konkrēti, noteikumi, kas attiecas uz vārda brīvības, informācijas un biedrošanās tiesībām, norādot, ka demokrātiskā iekārtā nekādā ziņā nav pieļaujama policijas vardarbīga vēršanās pret mierīgām demonstrācijām, privātu televīzijas staciju slēgšana vai informācijas izplatīšanas traucēšana, un uzsverot, ka „ir neierobežoti jānodrošina plašsaziņas līdzekļu neatkarība. Dažu pēdējo dienu norises Gruzijā ir attālinājušas par lielu soli atpakaļ tās centienos kļūt par pilnīgi demokrātisku valsti, kas ievēro plurālistiskās demokrātijas pamatvērtības un cilvēktiesības”;
- I. tā kā NATO ģenerālsekretārs Jaap de Hoop Scheffer, kurš jau oktobrī bija uzsvēris, ka nepieciešama labāka politiskā pārskatāmība un stingrāka tiesiskuma ievērošana, ja Gruzija vēlas veikt progresu virzienā uz dalību NATO, uz šiem notikumiem reaģēja, uzsverot, ka

„ārkārtas stāvokļa noteikšana un plašsaziņas līdzekļu rupora slēgšana Gruzijā īpaši rada bažas un neatbilst eiroatlantiskajām vērtībām”;

- J. tā kā 12. novembrī Eiropas komercteleviziju asociācija (*ACT*) pauda sašutumu un dziļas bažas par notikumiem, kas norisinājās Tbilisi, uzsverot, ka „demokrātiskā sabiedrībā nekādi apstākļi nevar attaisnot to, ka militārā policija liek pamest ēteru neatkarīgai raidsabiedrībai. Pienākums ļaut darboties plurālistiskam plašsaziņas līdzekļu sektoram, kurā var brīvi izteikt jebkuru viedokli, ir Eiropas demokrātijas pamatakmens”;
- K. tā kā 8. novembrī prezidents M. Saakašvili ar negaidītu izlīguma žestu ierosināja 5. janvārī rīkot paātrinātas prezidenta vēlēšanas, piesaistot tās referendumam jautājumā par nākamo parlamenta vēlēšanu datumu, un 16. novembrī atcēla ārkārtas stāvokli,
1. pauž solidaritāti ar Gruzijas tautu un tās apņemšanos atbalstīt savu jauno demokrātiju, valsts neatkarību un teritoriālo integritāti šīs krīzes laikā;
  2. atzinīgi novērtē politisko, demokrātisko un ekonomisko progresu, ko prezidents Mihails Saakašvili un pašreizējā Gruzijas valdība panāca salīdzinājumā ar iepriekšējo prezidentu Eduardu Ševardnadzi;
  3. pauž dziļas bažas par neseno notikumu attīstību, kas risinājās Gruzijā, kur policija izgaiņāja mierīgas demonstrācijas, tika slēgti neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi un noteikts ārkārtas stāvoklis;
  4. aicina iesaistītās puses saglabāt iecietību un atturēties no asiem izteikumiem un tādām darbībām, kas varētu vēl vairāk padziļināt politisko krīzi;
  5. aicina opozīciju vispirms izmantot parlamentārās struktūras, lai paustu savu nostāju, pirms iziet ielās;
  6. norāda, ka Gruzijas varasiestādes savā rīcībā attiecībā pret kritizētājiem rada risku pazemināt savu demokrātisko sasniegumu novērtējumu; aicina Gruzijas iestādes pilnībā ievērot tiesības uz miermīlīgu protestu un nekavējoties atjaunot pilnīgu plašsaziņas līdzekļu brīvību;
  7. aicina Gruzijas iestādes uzdot veikt visaptverošu, objektīvu un neatkarīgu izmeklēšanu par nopietnajiem cilvēktiesību un plašsaziņas līdzekļu brīvības pārkāpumiem, jo īpaši norādēm uz to, ka represīvie orgāni pielietojuši pārmērīgu spēku, lai konstatētu visas atbildīgās personas un panāktu viņu tiesāšanu, kā arī pieprasītu kriminālsodu vai administratīvās sankcijas, ko paredz tiesību akti;
  8. atzinīgi vērtē to, ka prezidents M. Saakašvili 16. novembrī priekšlaicīgi atcēla ārkārtas stāvokli, un aicina visas iesaistītās puses nekavējoties sākt konstruktīvu dialogu, lai pārvarētu pašreizējo situāciju un rastu piemērotu un tūlītēju risinājumu izšķirošajos jautājumos; pauž uzskatu, ka pastāvošās politiskās nesaskaņas ir jāatrisina demokrātijas institūciju ietvaros, nepārkāpjot demokrātijas principus un pamattiesības, tostarp plašsaziņas līdzekļu neatkarības principu;
  9. vērtē ārkārtas stāvokļa atcelšanu un aicinājumu rīkot paātrinātas prezidenta vēlēšanas par

pozitīvu soli, kas jau ir palīdzējis mazināt pretrunas un parādījis, ka starptautiskais spiediens ar ļoti atklātu un noteiktu paziņojumu palīdzību, ko pauduši visi lielākie rietumu ārpolitikas dalībnieki, ka arī negatīvās atsauksmes starptautiskajos plašsaziņas līdzekļos var pozitīvi ietekmēt vietējo situāciju valstī;

10. balstoties uz šo pieredzi, aicina Padomi, Komisiju, ES dalībvalstis, NATO un ASV izrādīt lielāku aktivitāti, izgaismojot politikas kritiku un trūkumus Gruzijā un saistībā ar to, tostarp attiecībā uz Eiropas kaimiņattiecību politikas rīcības plāna īstenošanu; uzskata, ka dažu pēdējo gadu laikā nav pārbaudītas daudzas norādes uz iespējamiem demokrātisko procedūru un cilvēktiesību pārkāpumiem Gruzijā; tādēļ pauž viedokli, ka atvērtākas starptautiskas diskusijas varētu tālāk nostiprināt plurālistisko sabiedrības virzību un demokrātijas attīstību Gruzijā;
11. aicina Gruzijas iestādes nodrošināt brīvu un godīgu vēlēšanu norisi, kas pilnībā atbilstu starptautiskajiem standartiem; aicina valdību ievērot varas dalījumu Gruzijas politiskajā sistēmā, atturēties no „administratīvo resursu” pielietošanas vēlēšanu kampaņās laikā un nodrošināt visiem kandidātiem vārda brīvību; atzinīgi vērtē Gruzijas iestāžu gatavību ļaut starptautiskajiem novērotājiem uzraudzīt vēlēšanas;
12. aicina Gruzijas iestādes reformēt valsts vēlēšanu likumus atbilstoši EDSO Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja un Eiropas Padomes Venēcijas komisijas paustajiem ieteikumiem; atzinīgi vērtē vēlēšanu barjeras samazināšanu no 7 % līdz 5 %;
13. aicina visus Gruzijas politiskos spēkus sadarboties, sagatavojot tiesību aktu, kam jāreglamentē audiovizuālās darbības, lai ar Eiropas ekspertu palīdzību nodrošinātu to pašreizējo noteikumu, kas garantē vārda brīvību un godīgas publiskās debates, tālāku uzlabošanu un saskaņošanu ar Eiropas principiem;
14. mudina Gruzijas politisko eliti un pilsonisko sabiedrību iesaistīties diskusijā par tādu varas dalījumu politiskajā sistēmā, kura rezultātā efektīvāk tiktu pārbaudīta izpildvaras darbība un publisko diskusiju dažādības pieļaušana daudzos izšķirošos jautājumos — no sociālās ietekmes, ko izraisa ekonomikas reforma, un „Krievijas faktora” Gruzijas iekšpolitikā līdz pat atšķirīgai pieejai attiecībā uz „iesaldētiem konfliktiem”;
15. aicina Padomi un Komisiju nepieļaut, ka Krievija izmantotu situāciju Gruzijā; atzīmē, ka, lai gan nav skaidru liecību par to, vai atbilst patiesībai Gruzijas valdības apsūdzības, ka Krievija izvietoj jaunās armijas vienības Abhāzijā, Padomei un Komisijai ir skaidri jādara zināms Krievijai, ka šādi soļi ir absolūti nepieļaujami; pieprasa, lai Padome un Komisija aicinātu Krieviju mainīt kopējo nostāju pret Gruziju un pārtraukt izmantot kā politisku ieroci ekonomiskās attiecības; uzsver, ka šādam solim jāietilpst izšķirīgākā ES politikā attiecībā uz tās austrumu kaimiņiem, kurai būtu nevis jānoraida sadarbība ar Krieviju, bet gan — gluži otrādi — šāda sadarbība, kad vien iespējams, jāpiedāvā (piemēram, reģionālās sadarbības, krīzes pārvaldības un miera uzturēšanas jomā); tomēr uzskata, ka vienlaicīgi ES jāpauž stingrāka nostāja reģiona izšķirošajos jautājumos un jāiesaistās ciešāk, neraugoties uz Krievijas pašreizējo negatīvo attieksmi pret ES lomu kopējās kaimiņvalstīs; uzsver, ka Krievijas politiskajai elitei ir beidzot jāsaprot, ka Krievijas ietekmi tās kaimiņvalstīs ne tika daudz mazina ģeopolitiskā sacensība ar ES, kā pašas Krievijas destruktīvā politika pret dažām tās kaimiņvalstīm;

16. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, ANO ģenerālsekretāram, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai, NATO ģenerālsekretāram, Gruzijas prezidentam un parlamentam, Krievijas Valsts domei un prezidentam.